

127/2012 SAYILI TAVSİYE KARARI¹

KEİ Üye Devletlerinde Çocukların Korunması: Yakın Geçmişteki Gelişmelerin Bir Değerlendirmesi

1. Çocuklar ve ergenler dünya nüfusunun üçte birini oluşturmaktadır. Grup olarak kendilerine özel ihtiyaçları ve her türlü şiddet ve istismar biçimine karşı emniyet içinde olma hakkı dahil birtakım hakları bulunmaktadır. Ancak hakları sürekli istismar ve ihmal edilmektedir ve çocuk koruması da bütün çocuklara eşit olarak ulaşmamaktadır.
2. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi bölgenin geleceğinin bugünün çocukları tarafından inşa edileceği düşüncesindedir. İyi eğitim görmüş, demokratik idealler taşıyan, becerilere ve toplumsal sorumluluk duygusuna sahip gençler, yarın kendi topluluklarının ekonomik ve toplumsal kalkınmasına yapıcı katkı yapabilecek yetişkinler olacaklardır. Çocukların mutluluğu sadece şiddetten, istismardan arınmış ve çocukların dışlanmadığı bir toplumda sağlanabilir. Eğer KEİ üye devletlerinin uzun-vadede sürdürülebilir kalkınmayı ve toplumsal uyumu, ulusal ve bölgesel düzeylerde istikrarı ve güvenliği güvence altına almaları gerekiyorsa çocukların korunması ve güçlendirilmesi temel önem taşımaktadır.
3. *KEİ Üye Devletlerinde Çocukların Korunmasının Hukuki Çerçevesi* hakkında 41/1999 sayılı Tavsiye Kararı'nı ve *KEİ Üye Devletlerinde Çocukların Ticari İstismardan Korunma Gereği* hakkında 110/2009 sayılı Tavsiye Kararı'nı hatırlatan Asamble, çocuk korunmasının bölge için öncelikli bir konu olması gerektiğini vurgulamıştır.
4. Asamble aynı zamanda aşağıdaki konularda, çocuklarla ilgili sorunların muhtelif yönlerini ele alan Tavsiye Kararlarını da hatırlatmaktadır: *Eğitimin İyileştirilmesi için KEİ Üye Devletleri Arasında İşbirliği* (10/1995); *KEİPA Üye Ülkelerinde Geçiş Dönemi Boyunca Toplumsal Güvenceler* (14/1996); *Karadeniz Bölgesi'nde Gençler*

¹ *Raportör: Sn. Zhala Aliyeva, Komisyon Başkanı - Azerbaycan.*

24 Mayıs 2012 tarihindeki Genel Kurul görüşmesi (bkz. Doc.: GA39/CC38/REP/12, Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu'nun 21 Mart 2012'de Sofya'da müzakere edilen KEİ Üye Devletlerinde Çocukların Korunması: yakın geçmişteki gelişmelerin bir değerlendirilmesi hakkında Raporu; Raportör: Sn. Nikolay Kolomeytsev, Komisyon Üyesi, Rusya).

Otuz Dokuzuncu Genel Kurul tarafından 24 Mayıs 2012'de Erivan'da kabul edilen metin.

Arasında İşbirliği (24/1997); KEİ Üye Devletleri Çocuk ve Gençlik Festivali Düzenlenmesi (48/2000 ve 58/2001); KEİ Üye Devletlerinde Yoksullukla Mücadele (74/2003); Engelli İnsanların Sosyal, Ekonomik ve Medeni Haklarının İyileştirilmesi (77/2004); ve KEİ Üye Devletlerinde Göç – Toplumsal ve Kültürel Yönleri (109/2009).

5. Asamble, 41/1999 sayılı Tavsiye Kararı'na paralel olarak çocuk korunması alanındaki başlıca uluslararası hukuki sözleşmelerin imzalanması konusunda Üye Devletler tarafından kaydedilen ilerlemeyi ve çocukların refahına ve korunmasına yönelik sistemlerin mevzuatının geliştirilmesi ve gerekli politika çerçevelerinin oluşturulması yoluyla reform yapılması için atılan önemli adımları memnuniyetle not etmektedir.
6. Ancak Asamble, bölge için güçlük oluşturan ve sürekli nitelik gösteren, önleyici tedbir, erken müdahale ve alternatif hizmet eksikliği, şiddet mağduru çocuklara destek sağlanmasında sistemlerin etkisiz kalması, gençlik adalet sistemlerinin işlevselliklerini yitirmesi, özellikle Roman çocukları ve kırsal alanlarda yaşayan çocuklar arasında çocuk yoksulluğu gibi çocuk sorunlarına dair endişesini ifade etmektedir. Aynı şekilde endişe uyandıran diğer gruplar ise çocuk bakımevlerine yerleştirilmiş çok sayıda çocuk, engelli ve özel ihtiyaçları olan çocuklar, sokak çocukları, doğum kaydı yapılmamış çocuklar, yetersiz şartlarda yaşayan mülteci çocuklar, terkedilmiş çocuklar, göçmen ebeveyni tarafından 'geride' bırakılmış çocuklar ve okuldan atılanlardır.
7. Bu bağlamda Asamble, günümüzün zorluklarını teyit etmek ve çözüm yolunu açmak amacıyla çocuk korunması konusundaki kararlılığını yeniden teyit etmektedir. Asamble, KEİ üye devletlerinin bir yandan Karadeniz Bölgesi çocuklarının özel ihtiyaçlarını tespit etmenin ve ele almanın önemli bir vasıtası olarak bu alandaki işbirliğini geliştirirken diğer yandan da uluslararası standartların sağladığı ilkelere ve kurallara uygun olarak kendi çocuk koruma sistemlerinin daha da geliştirilmesine yönelik siyasi kararlılıklarını yenilemeleri gerektiğine kati surette inanmaktadır.

8. **Dolayısıyla KEİPA** KEİ üye devletleri parlamentolarının ve hükümetlerinin:

Ulusal düzeyde:

- i. çocukları doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen politikalarda, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde ve diğer ilgili uluslararası sözleşmelerde vücut bulan çocuğun yararı ilkesinin göz önünde bulundurulmasını *güvence altına almalarını*;
- ii. çocuklar için net kıstasları, ölçülebilir hedefleri, zaman sınırları bulunan bütünleşik ve kapsamlı ulusal eylem planlarıyla birlikte çocuk haklarına dair gözden geçirme ve raporlama mekanizmaları *geliştirmelerini*;
- iii. engelli çocuklar, göçmen çocuklar, azınlık çocukları, ailelerinden ayrı düşmüş veya refakatsiz çocuklar ve ebeveyn bakımı görmeyen çocuklar gibi en fazla riske açık ve toplumdan dışlanmış gruplara *özel dikkat göstermelerini*;

- iv. çocuk işgücünü teşvik eden unsurları azaltmak için yoksulluğun azaltılması, kaliteli eğitim ve insan hakları alanlarında *tutarlı politika tercihleri yapmalarını*;
- v. Göçmen ailelerin çocuklarının haklarını güvence altına almak için Birleşmiş Milletler Bütün Göçmen İşçilerin ve Ailelerinin Korunması Sözleşmesi'ne *uymalarını*;
- vi. yetişkin olmayan göçmenlerin özellikle refakatsiz çocukların, vasilik ve evlat edinme gibi yöntemlerle korunmasını *güvence altına almalarını*;
- vii. alınacak özel koruyucu tedbirlerle, çocukların yaşının adli işlemlerde göz önünde bulundurulmasını güvence altına almalarını ve çocuklar için adalet ve uzman yardımına daha kolay erişim imkanları *sağlamalarını*;
- viii. çocukların bakım evine konulmasının veya tutuklanmasının en son kertede uygulanacak bir tedbir olmasını *güvence altına almalarını*;
- ix. her ortamda - kurumlarda, okullarda, evde ve topluluk içinde çocuklara karşı her tür şiddeti ortadan kaldırmak için *gereken bütün tedbirleri almalarını*;
- x. çocukların korunmasıyla ilgili konularda hükümetler ile STK'lar arasında ortaklık için uygun stratejiler *tasarlamalarını*;

Bölgesel düzeyde:

- xi. çocukların korunması hususunda muteber ve tutarlı bir ses olmayı ve ortaklık oluşturmayı teşvik edecek bölgesel bir sivil toplum koalisyonu geliştirilmesini *teşvik etmelerini ve desteklemelerini*;
- xii. çocukların korunması hususunda yeni girişimlere ve kilit yeniliklere sponsorluk etmek amacıyla Karadeniz Bölgesi çocukları için bölgesel bir kredi fonu *oluşturmalarını*;
- xiii. sosyal hizmetlerin ülke çapında artırılmasına yönelik metodolojiyi ve süreci destekleyecek bir politika kuruluşu veya akademik kuruluşlar birliği *oluşturulmasına önayak olmalarını*;
- xiv. özellikle insan kaçakçılığı, siber suçlar gibi uluslar ötesi nitelik taşıyan sorunlara karşı yürütülen mücadelede Suçlarla Mücadele İletişim Görevlileri Ağı'nın daha fazla kullanımı yoluyla çocuk hakları ve çocukların korunması alanında işbirliğini *genişletmelerini*;

Uluslararası düzeyde:

- xv. silahlı çatışma sonucunda ana vatanlarından sürgün edilen çocuklar dâhil olmak üzere, çocukların ihlal edilen haklarının iade edilmesini amaçlayan uluslararası kuruluşlar tarafından kabul edilen ilgili kararların şartlarına *uyulmasını tavsiye etmektedir.*

9. **KEİPA** Bakanlar Konseyi'ni bu Tavsiye Kararı'nı göz önünde bulundurmaya **davet etmektedir.**